

Chuyển đổi số và nghiên cứu bước đầu về nhận thức của người dân về chuyển đổi số trên mạng xã hội¹

Phạm Quang Linh^(*)

Lê Quang Ngọc^(**)

Tóm tắt: “Chuyển đổi số” là thuật ngữ khá mới không chỉ ở Việt Nam mà còn trên thế giới. Chương trình Chuyển đổi số quốc gia của Chính phủ Việt Nam là nhằm thích ứng với tình hình mới của cuộc Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư. Mặc dù mới được định nghĩa, nhưng trên thực tế chuyển đổi số và bối cảnh chuyển đổi số đã và đang thay đổi mạnh mẽ cách thức con người sống, làm việc và tương tác với nhau. Bài viết bước đầu làm rõ thuật ngữ “chuyển đổi số”, Chương trình Chuyển đổi số của Việt Nam và tổng hợp, phân tích những thông tin thu thập được về nhận thức của người dân hiện nay về chuyển đổi số thông qua phương pháp tổng hợp dư luận trên mạng xã hội (MXH), trên cơ sở đó đề xuất một số khuyến nghị ban đầu nhằm tăng cường sự tham gia của người dân đối với chuyển đổi số.

Từ khóa: Chuyển đổi số, Chương trình Chuyển đổi số quốc gia, Nhận thức, Mạng xã hội, Việt Nam

Abstract: The term “digital transformation” has recently emerged in the world including Vietnam. Vietnam’s national digital transformation program is aimed at adapting to the Fourth Industrial Revolution. Despite a new definition, digital transformation and its context have been drastically changing the way people live, work and interact with each other. The article initially clarifies the term “digital transformation”, Vietnam’s digital transformation program, then summarizes and analyzes people’s awareness of this process by collecting public opinion on social networks. Some recommendations for increasing people’s participation in the digital transformation are thereby offered.

Keywords: Digital Transformation, National Digital Transformation Program, Awareness, Social Network, Vietnam

¹ Bài viết là kết quả nghiên cứu của Đề tài cấp Bộ “Nhận thức và thích ứng của thanh niên đô thị đối với vấn đề chuyển đổi số hiện nay” do TS. Phạm Quang Linh làm chủ nhiệm, Văn phòng Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam chủ trì, đang trong thời gian thực hiện.

^(*) TS., Viện Dân tộc học, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam; Email: pqlinh.vass@gmail.com

^(**) ThS., Viện Xã hội học, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

I. Mở đầu

Sự phát triển mạnh mẽ của ngành công nghệ thông tin (CNTT) nói chung và các MXH nói riêng hiện nay đang tác động nhiều mặt đến đời sống của mỗi cá nhân và xã hội. Khái niệm chuyển đổi số ra đời trong bối cảnh các nền tảng CNTT ngày càng phát triển và được ứng dụng vào phục vụ cuộc sống của con người, từng bước làm thay đổi căn bản các phương thức sinh hoạt cũng như việc làm và giao tiếp của con người trong một bối cảnh xã hội mới - bối cảnh chuyển đổi số. Việt Nam là một trong những quốc gia sớm ban hành chương trình, chiến lược về chuyển đổi số quốc gia so với bối cảnh chung của thế giới, trở thành nước có nhận thức về chuyển đổi số song hành cùng các quốc gia phát triển trên thế giới. Trong Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam, những khái niệm như chuyển đổi số, kinh tế số, xã hội số lần đầu tiên được đề cập. Nội hàm của các khái niệm này cũng được nhấn mạnh nhiều lần trong mục tiêu, quan điểm phát triển lần đột phá chiến lược. Văn kiện Đại hội XIII đã đề cập đến nội dung chuyển đổi số là một tất yếu khách quan và cần có lộ trình, bước đi thích hợp. Mục tiêu chính là “thực hiện chuyển đổi số quốc gia một cách toàn diện để phát triển kinh tế số, xây dựng xã hội số. Phấn đấu đến năm 2030, hoàn thành xây dựng chính phủ số” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021: 213). MXH là một môi trường nền tảng số phổ biến hiện nay, ở đó việc chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ, đặc biệt là đối với thanh niên - những người đang sử dụng nhiều nhất các trang MXH. Nghiên cứu chuyển đổi số trên MXH góp phần làm rõ những thay đổi cơ bản trong đời sống của người dân trước bối cảnh chuyển đổi số, từ đó có thể tìm ra các giải pháp giúp mọi tầng lớp nhân dân thích ứng dần với chuyển đổi số và chuyển đổi số có thể bao

phủ rộng khắp trên toàn quốc, tiến tới hoàn thành các mục tiêu về chuyển đổi số quốc gia mà Chính phủ và người dân cả nước đang hướng đến.

2. Chuyển đổi số và Chương trình Chuyển đổi số quốc gia

Chuyển đổi số là một khái niệm khá mới không chỉ ở Việt Nam mà còn trên thế giới, với rất nhiều quan điểm và cách tiếp cận khác nhau.

Trong một nghiên cứu năm 2018, Joe Lawless (2018) nêu rõ: chuyển đổi số là việc tư duy lại cách thức các tổ chức tập hợp mọi người, dữ liệu và quy trình để tạo những giá trị mới. Theo Bộ Thông tin và Truyền thông (2020): “Chuyển đổi số đơn giản là chuyển đổi hoạt động của chính quyền, của nền kinh tế và của xã hội lên môi trường số”.

Cũng có thể hiểu một cách đơn giản “Chuyển đổi số là quá trình thay đổi tổng thể và toàn diện của con người về cách sống, cách làm việc và phương thức sản xuất dựa trên các công nghệ số” (Hồ Tú Bảo, Nguyễn Huy Dũng, Nguyễn Nhật Quang, 2020). Trong định nghĩa này có ba ý cơ bản của chuyển đổi số. *Một là*, chuyển đổi số là một quá trình thay đổi, thường gồm nhiều bước và nhiều phần. *Hai là*, chuyển đổi số là quá trình thay đổi tổng thể và toàn diện về cách sống (thường về cá nhân con người), cách làm việc và phương thức sản xuất (thường về các tổ chức và doanh nghiệp). *Ba là* sự thay đổi trong chuyển đổi số dựa vào các công nghệ số. Khi thực hiện được chuyển đổi số, năng suất lao động sẽ cao hơn, tài nguyên thiên nhiên sẽ được sử dụng hiệu quả hơn, và cuộc sống con người sẽ tốt đẹp hơn.

Theo Nguyễn Mạnh Hùng (2021), chuyển đổi số là bước phát triển tiếp theo có tính đột phá của ứng dụng CNTT thông qua việc sử dụng các công nghệ số, các nền tảng số thay vì phần mềm riêng biệt như dữ liệu lớn, trí tuệ nhân tạo. Tuy nhiên, quá

trình triển khai và thực hiện chuyển đổi số còn chịu tác động bởi nhiều yếu tố như hạ tầng số (Internet, máy tính, điện thoại thông minh...), dịch vụ công trực tuyến, chính quyền số, an toàn và an ninh mạng, nhân lực trong bối cảnh chuyển đổi số, nhận thức về chuyển đổi số.

Trong khuôn khổ giới hạn của bài viết, nhóm tác giả đưa ra định nghĩa về chuyển đổi số để phục vụ việc phân tích các số liệu thu thập được về chuyển đổi số trên MXH như sau: *Chuyển đổi số là một quá trình ứng dụng các thành tựu khoa học công nghệ của cuộc Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư, ứng dụng công nghệ số vào các hoạt động của đời sống của con người như sản xuất, kinh doanh và đời sống hằng ngày, thông qua đó hình thành các nhận thức về chuyển đổi số.* Cụ thể hơn, chuyển đổi số được đo lường thông qua các chỉ báo cơ bản là quá trình áp dụng các công nghệ số hiện nay và nhận thức bước đầu của người dân trên MXH về chuyển đổi số. Từ cách quan niệm trên, chúng tôi lựa chọn phương pháp thu thập và tổng hợp thông tin phù hợp được trình bày cụ thể trong phần tiếp theo.

Tại Việt Nam, năm 2020 Chính phủ đã ban hành *Chương trình Chuyển đổi số quốc gia*¹ thời gian từ năm 2020 đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 với tầm nhìn là đưa Việt Nam trở thành quốc gia số, ổn định và thịnh vượng, tiên phong thử nghiệm các công nghệ và mô hình mới. Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đề cao tính ứng dụng khoa học - công nghệ đối với sự phát triển kinh tế - xã hội, đặc biệt trong bối cảnh chuyển đổi số ngày càng trở nên cấp thiết. Các văn bản chiến lược về

mục tiêu chuyển đổi số quốc gia luôn đề cao tính ứng dụng khoa học - công nghệ, trong đó có CNTT, trong sự phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững.

Trong Chương trình Chuyển đổi số quốc gia, Chính phủ đã nêu rõ sự đồng thuận của người dân ảnh hưởng lớn tới thành công của chiến lược chuyển đổi số quốc gia, người dân là trung tâm của chuyển đổi số. Thiết bị di động thông minh là phương tiện chính của người dân trong thế giới số. Chuyển đổi số là phương thức để thực hiện các Mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc (SDGs). Bên cạnh đó, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, hành động đồng bộ ở các cấp và sự tham gia của toàn dân là yếu tố bảo đảm sự thành công của chuyển đổi số. Để nâng cao vai trò của người dân trong hiện thực hóa chuyển đổi số quốc gia, Chương trình nhấn mạnh đến việc nâng cao nhận thức về chuyển đổi số và ứng dụng công nghệ số trong cuộc sống của toàn bộ người dân. Chính vì vậy, việc nghiên cứu nhận thức của người dân đối với chuyển đổi số gắn liền với bối cảnh chuyển đổi số có ý nghĩa quan trọng để đạt được các mục tiêu của Chương trình Chuyển đổi số quốc gia.

3. Nhận thức về chuyển đổi số của người dân thông qua tìm hiểu dữ liệu từ mạng xã hội

Phương pháp nghiên cứu nhận thức của người dân về chuyển đổi số trên MXH mang tính đặc thù của phương pháp nghiên cứu dư luận xã hội và truyền thông. Nền tảng chuyển đổi số là các nền tảng CNTT, chính vì vậy, việc áp dụng các phương pháp đặc thù này là phù hợp trên các nền tảng số hóa hiện nay, cho phép thu thập được các thông tin về thực trạng gia tăng hay giảm bớt về mức độ tìm kiếm của người sử dụng mạng Internet và MXH đối với vấn đề chuyển đổi số hiện nay. Bài viết sử dụng phương pháp thăm dò nội dung thông điệp dư luận trên

¹ Xem: Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 14/01/2020 của Thủ tướng Chính phủ về *Thúc đẩy phát triển công nghệ số Việt Nam*; Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt *Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030*.

MXH - một phương pháp được áp dụng dựa trên phương pháp Phân tích Chuyên đề (Thematic Analysis Method)¹ theo chủ đề liên quan. Đây là một phương pháp hữu ích để xây dựng lý thuyết từ dữ liệu thực nghiệm thu thập được. Đặc biệt phương pháp này cũng được áp dụng để nghiên cứu các thông điệp hay các dạng thông tin văn bản có trên MXH, từ đó xử lý và phân tích chúng bằng các kỹ thuật và công cụ công nghệ quét dữ liệu đặc thù áp dụng các công nghệ tiên tiến hiện nay như trí tuệ nhân tạo (AI) và máy học (Machine Learning)..., từ đó giúp nhà nghiên cứu đưa ra được các bằng chứng cho các luận điểm nghiên cứu.

Nhóm tác giả áp dụng phương pháp thăm dò nội dung thông điệp dư luận trên MXH theo các từ khóa liên quan trên Google (công cụ tìm kiếm mạnh nhất thế giới) để tìm kiếm xu hướng mà người sử dụng mạng Internet quan tâm bằng các từ khóa có liên quan và lượng đề cập, tương tác về các vấn đề liên quan đến chủ đề nghiên cứu (trong khoảng thời gian từ tháng 8/2016 đến tháng 4/2021). Từ phương pháp này có thể mô tả lượng tương tác, tìm kiếm về chủ đề liên quan và đưa ra được biểu đồ theo thời gian về lượt tìm kiếm gia tăng hay giảm bớt của người sử dụng mạng Internet. Bằng cách này có thể định lượng được xu hướng quan tâm của người sử dụng mạng Internet.

Lưu ý có thể so sánh các xu hướng tìm kiếm từ khóa của người sử dụng mạng Internet. Có thể đánh giá các từ khóa then chốt theo chủ đề liên quan bằng việc định

lượng giá trị từ khóa. Google định giá giá trị từ khóa theo mô hình tự nhận diện và tổng hợp của Trí tuệ nhân tạo và Máy học. Tiếp theo, chúng tôi tiến hành nghiên cứu các từ khóa then chốt trên các công cụ chuyên dụng thăm dò dư luận quét MXH để tìm kiếm lượt tương tác và lượt đề cập tới nhận thức của người dân về chuyển đổi số hiện nay. Phân tích và tổng hợp dữ liệu từ các công cụ quét đặc thù này có thể giúp tìm kiếm các chủ đề nổi bật mà dư luận quan tâm thông qua MXH, từ đó thống kê được các tương tác và lượng đề cập về chủ đề nhận thức của người dân về chuyển đổi số, cũng như nhận diện được các xu hướng quan tâm của người dân đối với chủ đề này hiện nay.

Khi nắm bắt được các xu hướng tìm kiếm và quan tâm của người dân về vấn đề chuyển đổi số cũng như việc người dân áp dụng công nghệ số thông qua sử dụng mạng Internet, có thể nắm bắt được chủ đề, xu hướng quan tâm của từng nhóm người sử dụng mạng Internet, từ đó nắm được nhận thức, thái độ, quá trình lan truyền, diễn biến tranh luận thông tin của người dân thông qua dư luận xã hội trên MXH trong các bước nghiên cứu dữ liệu tiếp theo. Đây là đặc điểm của dư luận xã hội nói chung và MXH nói riêng.

Sự quan tâm của người sử dụng mạng Internet đến vấn đề chuyển đổi số có sự gia tăng đáng kể trong giai đoạn từ năm 2016-2021 (Biểu đồ 1). Số lượt tìm kiếm và tương tác về chủ đề chuyển đổi số của người sử dụng mạng Internet có xu hướng gia tăng mạnh mẽ trong thời gian gần đây, đặc biệt đạt đỉnh điểm trong năm 2021 và dự báo sẽ có xu hướng gia tăng trong thời gian tới khi Chương trình Chuyển đổi số quốc gia tiếp tục đi vào thực tế đời sống của người dân. Tuy nhiên, đây mới chỉ là dữ liệu khảo sát những người sử dụng mạng Internet để tìm kiếm chủ đề chuyển đổi số, còn những người không sử dụng mạng Internet chưa

¹ Phương pháp Phân tích Chuyên đề bao gồm các bước: Tìm kiếm các chủ đề liên quan, đánh giá chất lượng các chủ đề, trích xuất dữ liệu, tổng hợp. Phương pháp này có các giai đoạn xử lý dữ liệu quan trọng gồm: giai đoạn một và hai (mã hóa văn bản và từ khóa liên quan để phát triển các chủ đề nghiên cứu), giai đoạn ba (thống kê mô tả các chủ đề để phân tích chuyên sâu hơn) (Theo: Thomas and Harden, 2007).

nằm trong trong dữ liệu thu thập trên. Bài viết bước đầu chỉ ra nhận thức của người dân về chuyển đổi số thông qua khảo sát những người có sử dụng Internet và tìm kiếm về chủ đề chuyển đổi số trên MXH.

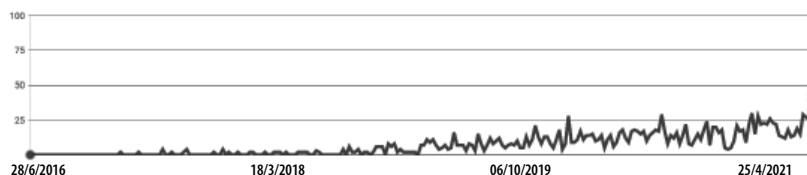
Có thể thấy, chuyển đổi số đã và đang trực tiếp đi vào cuộc sống của người dân, làm gia tăng nhận thức của người dân về chuyển đổi số trong các lĩnh vực của đời sống xã hội. Đại bộ phận người sử dụng mạng Internet đều rất quan tâm tới chủ đề chuyển đổi số, đặc biệt trong bối cảnh hiện nay khi các tương tác trực tiếp dần thay đổi thành gián tiếp hay trực tuyến thông qua các nền tảng số hóa trực tuyến. Các giao tiếp ảo dần tăng lên thay cho các giao tiếp thực của đời sống, các phương thức tương tác thay đổi. Xu hướng quan tâm đến chuyển đổi số sẽ còn lan rộng hơn nữa trong các tầng lớp người dân khi mà dịch bệnh Covid-19 đang lan rộng và ảnh hưởng lớn tới đời sống kinh tế, xã hội. Bằng chứng là, việc sử dụng các công nghệ số trong lĩnh vực sản xuất, kinh doanh, lao động, việc làm... hiện nay đang ngày càng

gia tăng, tiến tới thay thế một phần và toàn bộ các công nghệ truyền thống trong các khía cạnh của đời sống xã hội.

Nhận thức của người sử dụng mạng Internet về chủ đề chuyển đổi số có xu hướng gia tăng mạnh mẽ, bên cạnh đó, vấn đề nhận thức của người dân về chủ đề này trên MXH cũng được quan tâm, tìm kiếm khá nhiều. Chúng tôi sử dụng các công cụ tích hợp MXH để tiến hành thu thập thông tin về các tài khoản sử dụng và đăng ký trên MXH với cỡ mẫu ngẫu nhiên là 258.405.188 tài khoản (đặc biệt là Facebook). Kết quả cho thấy, sự tìm kiếm và tương tác về chủ đề chuyển đổi số của người dân trên MXH có xu hướng gia tăng đáng kể, chủ đề này cũng được người sử dụng MXH bàn luận và trao đổi nhiều trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra rộng khắp như hiện nay. Cụ thể, có 1.811 lượt đề cập đến chủ đề chuyển đổi số, trong số đó có tới 10.848 lượt tương tác trên MXH về các chủ đề được đề cập ở trên (Biểu đồ 2).

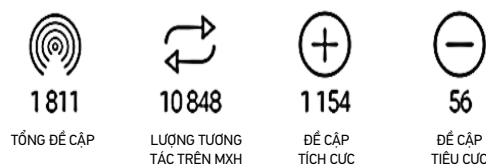
Lượng đề cập và tương tác của người sử dụng MXH cũng gần như tương đương nhau. Các ý kiến đề cập tới chủ đề chuyển đổi số trên MXH cũng gần như nhận được những phản hồi và bình luận về chủ đề tương ứng. Những tương tác về chủ đề chuyển đổi số trên MXH của người dân gần như là liên tục (Biểu đồ 3). Những đề cập tích cực, cũng như những ý kiến ủng hộ của người dân trên MXH về chủ đề chuyển đổi số hiện nay luôn nhiều hơn những đề cập tiêu cực hay xu hướng không ủng hộ chuyển đổi số. Sự quan

Biểu đồ 1. Sự quan tâm về chủ đề Chuyển đổi số trong vòng 5 năm trở lại đây (2016-2021) của người dân Việt Nam sử dụng mạng internet

Nguồn: Khảo sát của nhóm tác giả, 2021.

Biểu đồ 2. Tổng lượng đề cập và tương tác trên MXH liên quan đến chủ đề chuyển đổi số
(Số liệu thống kê từ ngày 23/5/2021 đến ngày 22/6/2021)

Nguồn: Khảo sát của nhóm tác giả, 2021.

tâm của người dân về vấn đề chuyển đổi số trên MXH phân theo khu vực được mô tả trong dữ liệu ở Biểu đồ 4: ở thành phố Hồ Chí Minh và Hà Nội nhiều hơn các khu vực khác, trong đó thành phố Hồ Chí Minh nhiều hơn Hà Nội là 30 lượt (281 so với 251). Có thể thấy, chủ trương của Chính phủ trong Chương trình Chuyển đổi số quốc gia nhận được nhiều sự quan tâm và phản ứng tích cực từ dư luận trên MXH, bởi các định hướng và đường lối thực hiện rất rõ ràng và bài bản, dần hiện thực hóa được các mục tiêu về quốc gia số.

4. Một số vấn đề đặt ra và khuyến nghị nhằm tăng cường sự tham gia của người dân đối với chuyển đổi số hiện nay

Thực tiễn cho thấy, để tăng cường chuyển đổi số trong toàn dân, cần có giải pháp để người dân nhận thức, hiểu được

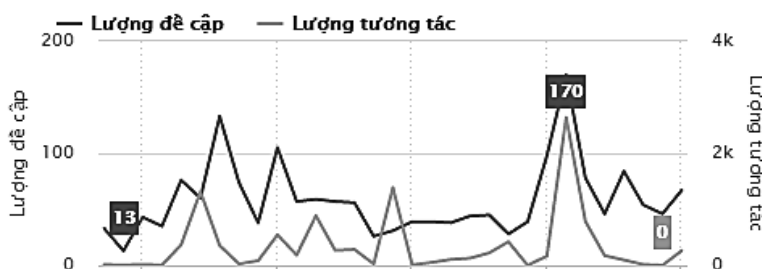
tầm quan trọng và tham gia nhiều hơn vào từng bước của chiến lược chuyển đổi số, từ đó các nhà quản lý có thể tương tác, điều chỉnh và định hướng các hoạt động chuyển đổi số đi vào thực chất đời sống của toàn bộ người dân. Chúng tôi khuyến nghị một tiếp cận toàn thể trong vấn đề tìm kiếm giải pháp tăng cường sự tham gia của người dân trong bối cảnh chuyển đổi số như sau:

- Tận dụng MXH để tăng cường việc trao đổi về chuyển đổi số của người dân. MXH cho phép mở mang dân trí, thúc đẩy các cơ hội học tập và nâng cao năng lực số của các cá nhân, các nhóm xã hội, các tầng lớp dân cư.

MXH là một không gian mở chứa đựng nhiều thông tin, đa số người sử dụng là các nhóm đối tượng dân số trẻ, có sự tiếp cận và trao đổi các thông tin nhanh chóng. MXH

mang lại nhiều cơ hội trong việc tiếp cận thông tin, kiến thức mới và khả năng học tập xuyên biên giới cho người dân, đem lại cơ hội cho đại bộ phận người dân hiểu hơn về chuyển đổi số cũng như đưa hoạt động chuyển đổi số toàn diện vào các hoạt động đời sống dân cư. Thông qua MXH, các nhà quản lý xã hội cũng có nhiều cơ hội nắm được nhận thức của người dân từ các luồng ý kiến, quan điểm, tâm trạng và thái độ của họ đối với chuyển đổi số; đồng thời cũng có thể huy động được sức mạnh của tập thể trong việc giải quyết các vấn đề khó khăn trong công tác chuyển đổi số.

Biểu đồ 3. Sơ đồ lượng đề cập, tương tác và sắc thái biểu hiện xu hướng tích cực hay tiêu cực của người dân trên MXH liên quan đến chủ đề chuyển đổi số

Nguồn: Khảo sát của nhóm tác giả, 2021.

Biểu đồ 4. Sự quan tâm đến chủ đề chuyển đổi số trên MXH phân theo địa phương
(Số liệu thống kê từ ngày 23/5/2021 đến ngày 22/6/2021)

1	Hồ Chí Minh	281 Mentions	6	Thanh Hóa	14 Mentions
2	Hà Nội	251 Mentions	7	Hải Phòng	12 Mentions
3	Đà Nẵng	20 Mentions	8	Sơn La	8 Mentions
4	Hà Tĩnh	16 Mentions	9	Bắc Ninh	7 Mentions
5	Nghệ An	16 Mentions	10	Yên Bái	7 Mentions

Nguồn: Khảo sát của nhóm tác giả, 2021.

- Tăng cường tương tác giữa các cơ quan quản lý nhà nước về chuyển đổi số với các nhóm người dân để tiếp thu ý kiến và hỗ trợ nhau tốt hơn đối với các hoạt động chuyển đổi số được triển khai. Điều này sẽ mở ra cơ hội phát huy những điểm mạnh, lan tỏa các mô hình tốt trong hoạt động chuyển đổi số, từ đó người dân có thể tự học hỏi và áp dụng các công nghệ số nhanh chóng hơn. Các phản hồi nhanh chóng của dư luận xã hội trong quá trình áp dụng các công nghệ số sẽ góp phần thúc đẩy sự đổi mới tích cực của các cấp quản lý nhà nước đối với vấn đề chuyển đổi số.

Chính quyền các cấp cần tăng cường phổ biến và tạo điều kiện cho toàn thể người dân tiếp cận với công nghệ số trong các hoạt động quản lý nhà nước về chuyển đổi số. Đây là giải pháp cần thiết để tăng cường sự tham gia của toàn thể người dân đối với Chương trình Chuyển đổi số quốc gia. Việc xây dựng các trang fanpage trên MXH Facebook (được hầu hết người dân Việt Nam sử dụng) về chuyển đổi số là rất cần thiết, cần được thực hiện rộng rãi để các cơ quan quản lý nhà nước tương tác với người dân, từ đó nắm được nhận thức, nhu cầu của người dân, tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, chính sách của Nhà nước về chuyển đổi số.

- Tăng cường nghiên cứu dư luận xã hội về chuyển đổi số trên MXH và công bố rộng rãi các kết quả nghiên cứu. Điều này mở ra cơ hội đối thoại và trao đổi giữa các nhà hoạch định chính sách, các nhà thực thi chính sách về chuyển đổi số và người dân.

Thực tiễn cho thấy, người dân sẽ thực sự quan tâm đến vấn đề chuyển đổi số nếu họ nhận thấy nó ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp đến cuộc sống của mình. Việc nắm bắt được dư luận xã hội về chuyển đổi số sẽ đồng thời giúp nhận diện được nhu cầu chuyển đổi số của người dân, từ đó có

thể đưa những hoạt động chuyển đổi số đến gần hơn, phù hợp hơn với người dân, giúp họ áp dụng công nghệ số để giải quyết các vấn đề trong bối cảnh xã hội chuyển đổi số. Đây sẽ là cơ sở để ra các quyết định quản lý kịp thời và đáp ứng nguyện vọng của người dân, góp phần vào sự thành công của chính sách về chuyển đổi số.

Kết luận

Chuyển đổi số là một hoạt động mới xuất hiện và trở nên phổ biến trong thời gian gần đây. Việc nắm bắt và phát triển được các công nghệ số và huy động được sự tham gia của đại đa số người dân vào quá trình chuyển đổi số là chìa khóa thành công cho Chương trình Chuyển đổi số quốc gia ở Việt Nam, góp phần phát triển kinh tế đất nước. Việc nắm bắt được nhu cầu của người dân, quản lý tốt các hoạt động chuyển đổi số, xây dựng được các chiến lược phát triển công nghệ số đúng đắn và tháo gỡ được các khó khăn trong chuyển đổi số sẽ là lời giải để giúp Việt Nam tận dụng được cơ hội chuyển đổi số toàn diện, giúp tăng cường vị thế, tiềm lực của đất nước trên trường quốc tế □

Tài liệu tham khảo

1. Arvis, Jean-François, Lauri Ojala, Christina Wiederer, Ben Shepherd, Anasuya Raj, Karlygash Dairabayeva and Tuomas Kiiski (2018), *Connecting to compete 2018 trade logistics in the global economy: The logistics performance index and its indicators*, The World Bank Group, Washington, DC.
2. Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2011-2020*.
3. Hồ Tú Bảo, Nguyễn Huy Dũng, Nguyễn Nhật Quang (2020), *Cẩm nang về chuyển đổi số*.

(xem tiếp trang 59)